

Svatý Chromatius z Akvileje krásně spojuje ve své homilii Ježíšův křest s naším: On se ponořil do vody, abychom my byli očištěni ze špíny vin; on přijal koupel znovuzrození, abychom se i my znovu narodili z vody a Ducha Svatého. Kristův křest je tedy omytím od našich vin, je obnovou života vedoucího ke spáse.

Svatý Řehoř Naziánský k tomu říká: Kristus je osvícen, nechme se osvítit spolu s ním; Kristus je ponořen do vody, sestupme spolu s ním, abychom spolu s ním byli též vyvýšeni.

Podle známých okolností či vlastní fantazie se snažme připomenout si svůj křest.

Představme si nejprve farní kostel a v něm křtitelnicí, kde jsme byli pokřtěni. Vyvolejme si v paměti i své rodiče a kmotry. Představme si celý obřad křtu, a zvláště pak okamžik, v němž kněz vyléval na naši hlavu vodu se slovy: ... já tě křtím ve jménu Otce, i Syna, i Ducha Svatého.

Byl to okamžik, v němž Bůh Otec vyslovil nad námi slova: Ty jsi můj milovaný Syn, tebe jsem si vyvolil (Mk 1,11). Tím nás Otec přijal za své děti, Kristus nás uznal za své sourozence a přátele a Duch Svatý z nás učinil svůj příbytek.

Józef Augustyn – Dej mi napít

Kristus se nechal pokřtít Janem Křtitelem, aby nám ukázal cestu. Prvním tajemstvím je křest v Jordánu. Přečtěme si a připomeňme, co je to křest. Když jako dvouměsíční mimina hulákáme, protože nás farář křtí, co se děje?

Během jedné ze svých cest po Francii Jan Pavel II. pronesl tuto větu: „Francie, starší dcero církve, co jsi udělala ze svého křtu?“ Kristus se stal člověkem. Vzal na sebe naše utrpení, aby nám dal život. Prostřednictvím křtu a svátostí. Křest je zahájením dalších šesti svátostí. Bez křtu bychom další svátosti nemohli obdržet. Co s tím uděláme? Žijeme podle toho? Jaký křest chceme pro naše děti a proč? Zamyšlení nad křesťanským životem v souvislosti se křtem je jistě velmi důležité.

Guy Gilbert – Růženec světla

Další texty v týdnu

Po: Žid 1,1-6; Mk 1,14-20

Čt: Žid 3,7-14; Mk 1,40-45

Út: Flp 2,5-12; Mk 1,21b-28

Pá: Žid 4,1-5,11; Mk 2,1-12

St: Žid 2,14-18; Mk 1,29-39

So: Žid 4,12-16; Mk 2,13-17

Prameny, odkazy

Luke T. Johnson – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina;

Průvodce životem – Matouš – Luxpress; Misál na každý den liturgického roku;

Angelo Scarano – www.pastorace.cz ; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Svátek Křtu Páně – cyklus A

9. ledna 2011

¹³Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. ¹⁴Ale on se bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“ ¹⁵Ježíš mu však na to řekl: „Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli.“ I vyhověl mu. ¹⁶Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle - otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj. ¹⁷A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“

Mt 3,13-17

Úvod k meditaci

Ježíš se staví do řady s hříšníky a přijímá Janův křest. Takto začíná svoje poslání: *Kristus Ježíš přišel na svět, aby zachránil hříšníky* (1 Tim 1,15). Celé evangelium zakončuje silné vyjádření Otce: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení*. Uvědomuji si a věřím tomu, že Ježíšova mise je ve prospěch těch, kteří přiznávají svou slabost? I já se mohu – díky Ježíšovi – postavit do uzdravujícího a sílu dávajícího hlasu Otce: *Ty jsi můj milovaný syn, milovaná dcera*.

Výklad biblického textu

Kontext: Svátek Křtu Páně je především *epifanií* neboli *zjevením* Kristovy osoby. Právem jej východní liturgie řadí ke zjevení mudrcům (Mt 2,1-12) a k zázraku v Káně (Jan 2,1-11), kde je řečeno, že *Ježíš zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něho uvěřili*. Je dobré se tohoto pohledu přidržet a katecheze o křtu řadit tam, kam v liturgii náležejí, tedy do okruhu postní a velikonoční doby. Jakákoliv aktualizace tohoto textu by se měla soustředit na osobu Ježíšovu a jeho identitu v době, kdy začínal své veřejné působení. Vrcholem celé scény je totiž především vyjádření vztahu mezi Otcem a Synem: *To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení*. Zde je vyjádřeno mesiášství Ježíšovo a to, že i my jsme skrze Ježíše milovanými syny a dcerami Otce.

¹³**Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít:** Jan lidem vysvětloval, že Ježíšův křest bude mít jiný charakter než ten jeho. Náhle tu Ježíš stál, aby se nechal pokřtít. K tomu se Jan necítil povolán a naopak sám chtěl být pokřtěn. Proč tedy měl být Ježíš pokřtěn od Jana? Mohlo to být z těchto důvodů: 1. Bylo to jeho zástupné vyznání hříchů za národ, jako to dělali někteří proroci. 2. Podpořil tak Janovu službu – cestu pokání – naznačení kontinuity, i když nyní bude už v úplně jiné kvalitě. 3. Ztotožnil se s prostými lidmi, kteří uznávali svou slabost a hříšnost, nikoli s kritickými farizeji, kteří

**T ý d e n
s B o ž í m
s l o v e m**

1. čtení:
Iz 42,1-4.6-7

2. čtení:
Sk 10,34-38

Evangelium:
Mt 3,13-17

Srovnání:
Mk 1,9-11

L 3,21-22

J 1,32-34

J 13,6-7

Mt 5,17

Ž 2,7

Iz 42,1

Mt 12,18

Mt 17,5

křtům pouze přihlíželi. 4. Byl to předobraz jeho začínající služby, jejíž klíčovou součástí byla jeho smrt a vzkříšení.

¹⁴**Jan se bráníl:** Rozhovor mezi Janem a Ježíšem je zaznamenán pouze v Mt 3,14-15 a naznačuje určité rozpaky nad Ježíšovým pokřtěním. Ježíš však říká, že se takto tajemně plní a naplní Boží vůle. Ježíš zná své poslání: *nepřišel, aby povolal spravedlivé, ale hříšníky* (Mt 9,13). Na toto poslání poukazuje též jeho jméno: *On totiž zahrání svůj lid od jeho hříchů* (Mt 1,21). Jeho pomoc hříšníkům začíná v okamžiku, kdy se od nich nedrží v ústraní, ale vstupuje mezi ně – a jako jeden z nich se nechává pokřtít Janem Křtitelem. V poslušnosti Boží vůli stojí zcela na straně hříšníků. Celá jeho misijní činnost, až do okamžiku jeho smrti na kříži, je ve znamení této orientace a tohoto poslání.

¹⁶**vystoupil hned z vody:** Ježíšovo *vystoupení z vody* po křtu, který se uskutečnil ponořením, odkazuje na starozákonní líčení vyjití z Egypta, při kterém je Izrael zachráněn Boží mocí (Žl 114,3.5).

otevřelo se nebe: Otevřená nebesa znamenají novou možnost komunikace mezi Bohem a lidstvem (viz Ef 1,1; 2 Mak 3,24nn; 2 Bar 22; Jan 1,51; Sk 7,55-56; 10,11; Zj 11,19; 19,11-21).

a uviděl: Příliš bychom tento obrat v Mt 3,16 zatížili výkladem, kdybychom tvrdili, že Ježíšova zkušenost byla soukromým viděním. Matouš to pravděpodobně chápal jako veřejnou událost, viditelnou i pro ostatní (jako v Mk 1,10-11 a Lk 3,21-22).

Ducha Božího jako holubici: Představu otevřené komunikace mezi Bohem a lidstvem dále rozvíjí sestoupení Ducha Svatého na Ježíše. Toto sestupování je popsáno slovy *jako holubice*, která mohou evokovat starozákonní zprávu o stvoření: *Duch Boží se pohyboval nad vodami* (Gn 1,2).

¹⁷**A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn.“:** Zde vidíme hlavní prvek a zároveň vrcholný okamžik celého vyprávění, který dává skutečný význam celé události. Ježíš je prohlášen za *milovaného Syna*, v němž se *Bobu zalíbilo* (3,17). Ve vyprávěních z Ježíšova dětství je sice již zmíněno Ježíšovo synovství prostřednictvím citátu z proroka Ozeáše: *Z Egypta jsem povolal svého syna* (Mt 2,15), avšak nyní jde o první případ, kdy živý Boží hlas z nebe prohlašuje charakter Ježíšova synovství. Tři obrazy znázorňující otevřenou komunikaci – otevřená nebesa, Duch sestupující jako holubice, hlas z nebe – připravují na odhalení totožnosti Božího Syna. Nebeský hlas spojuje vyjádření, která pocházejí ze Starého zákona: *můj Syn* (Žl 2,7 = davidovský král je přijat za syna Božího), *milovaný* (Gn 22,2 = Izák) a *v němž mám zalíbení* (Iz 42,1; 44,2 = Boží služebník). Na počátku Ježíšova veřejného působení je určena jeho totožnost na základě biblických postav, které poskytují typy pro jeho osobu a jednání.

Podle nauky o Trojici se Bůh projevuje ve třech osobách, které však mají jedno božství. V tomto textu vidíme všechny tři osoby Boží Trojice. Bůh Otec promluvil, Bůh Syn byl pokřtěn a Bůh Duch Svatý sestoupil na Ježíše. Bůh je jen jeden ve třech osobách. Je to jedno z tajemství, které lidská mysl nedokáže v plnosti pochopit, ale které nás zve do nejhlubšího tajemství Božího. V Bibli se o Otci, Synu a Duchu Svatém píše na těchto dalších místech: Mt 28,19; Jan 15,26; 1 Kor 12,4-13; 2 Kor 13,14; Efezským 2,18; 1Sol 1,2-5; 1 Pt 1,2.

K tématu

Období let v skrytosti a nenápadnosti skončilo a Kristus zahajuje svou veřejnou činnost. Zahajuje ji tím, že *se jde zařadit do zástupu hříšníků*, kteří čekají na Janův křest pokání. Ten, který jediný je bez hříchu, se nepostaví na druhý břeh, aby ukazoval na hříšníky hrozícím prstem. Beze slova se zařadil mezi nás, hříšníky. A jeho pozemský život skončí tím, že umírá na šibenici kříže *mezi dvěma lotry*. Už na počátku své veřejné činnosti tak Ježíš dává najevo solidaritu s námi lidmi, kteří jsme obtíženi vinami a těžkostmi: sdílí náš život se vším všudy, i s jeho tíží a utrpením. Se vším, jak říká Písmo, *kromě hříchu*.

Tomáš Halík – *Oslovit Zachea*

Představme si Ježíše přicházejícího ke břehu Jordánu: mísí se mezi dav hříšníků, vstupuje do říčního proudu a brodí se k Janu Křtiteli, aby od něho přijal křest. Po něm hledme na Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. Zaposlouchejme se též do hlasu z nebe: Toto je můj milovaný Syn, jehož jsem si vyvolil.

Všichni čtyři evangelisté popisují Ježíšův křest v Jordánu shodně a umísťují jej na počátek jeho veřejného působení. Od svého křtu začíná Ježíš naplňovat své poslání proroka a Mesiáše.

Tak jako se stalo pro celou církev seslání Ducha Svatého počátkem jejího působení, tak byl pro Krista touto událostí jeho křest v Jordánu. Ježíšův křest – jakoby první Letnice. Při křtu je Ježíš naplněn Duchem Svatým a slavnostně je potvrzeno též jeho Boží synovství a vyvolení Otcem. Před svými nazaretskými spoluobčany Ježíš později s mocí prohlásí: Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svo-

vodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy (Lk 4,18-19).

Od svého počátku přisuzovala církev ve svém učení Ježíšovu křtu v Jordánu ohromnou váhu.

Ježíšův křest můžeme vidět na freskách katakomb, na reliéfech římských sarkofágů, na miniaturních iluminacích nejstarších liturgických knih, na plastikách zdobících středověké gotické katedrály, v malířství. Nejstarší umělecká díla představují scénu Ježíšova křtu v Jordánu velice prostě, bez veškeré nádhery a obřadnosti. Velké duchovní události se odehrávají, obvykle velice prostě (H. Daniel-Rops).

K zástupu se nepozorován připojuje Ježíš. Staví se nepoznán do řady hříšníků, kteří touží vyznat své viny a slabosti před Janem. Tak se připodobňuje hříšným lidem: přijímá na sebe totiž veškeré jejich hříchy, ačkoli se sám nikdy žádného nedopustil. A právě v tom všem se podobá nám – kromě našich hříchů.

Obrovský význam Ježíšova křtu nám zjevuje význam našeho vlastního křtu, prvního daru, který nám církev dala.